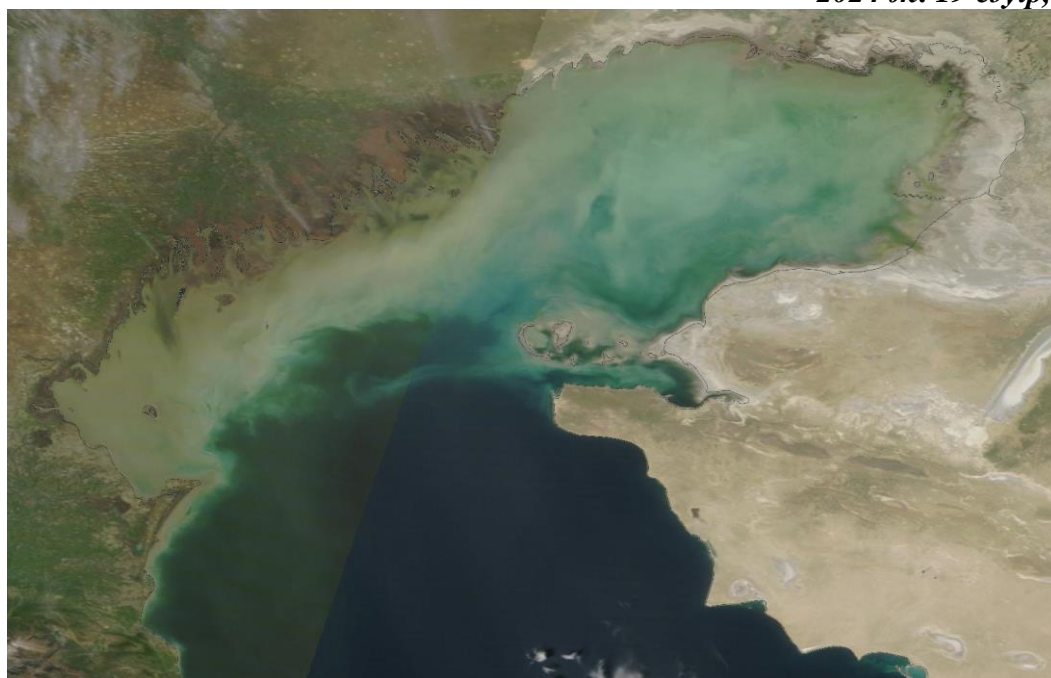

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №16 БЮЛЛЕТЕНІ

2024 ж. 19 сәуір, жұма

1-сурет. 2024 ж. 18 сәуір ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті

**2024 Ж. 18 – 23 СӘУІР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

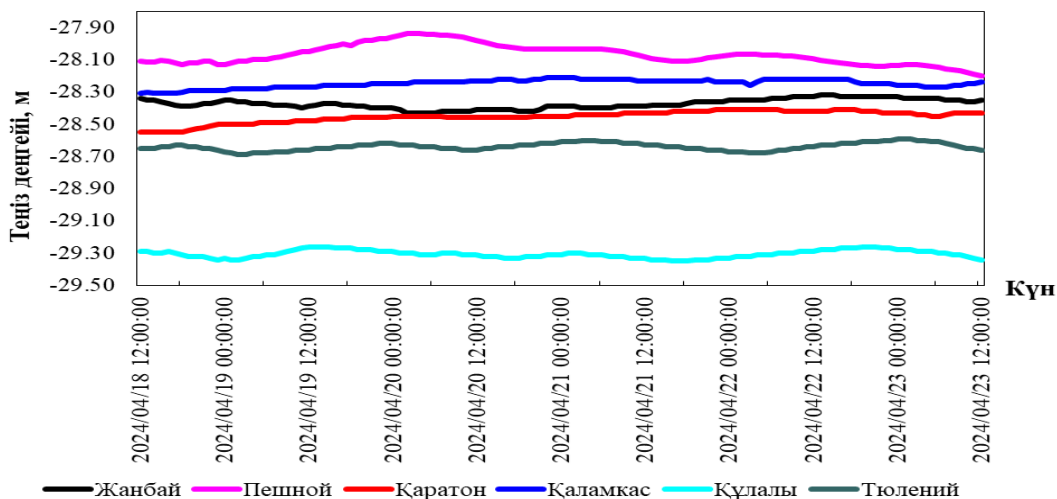
Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,51 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 27,94 м-ден минус 29,35 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

Пешной станциясының аймағында желшегерме құбылыстары күтілуде, теңіз деңгейінің ауытқуы **26 см-ге** жетуі мүмкін.

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2024 Ж. 18 – 23 СӘУІР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

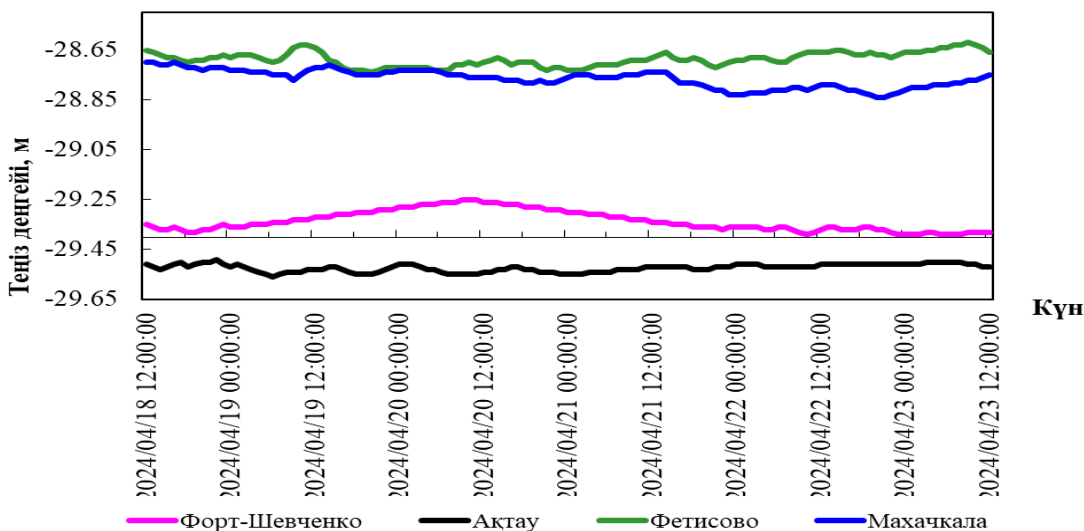
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,08 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,62 м-ден минус 29,56 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды**.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-32 (-28,32)	2024/04/22 13:00:00	-43 (-28,43)	2024/04/20 02:00:00	-37 (-28,37)
Пешной	-6 (-28,06)	2024/04/20 02:00:00	-20 (-28,20)	2024/04/23 12:00:00	-7 (-28,07)
Қаратон	-41 (-28,41)	2024/04/21 22:00:00	-55 (-28,55)	2024/04/18 12:00:00	-45 (-28,45)
Қаламқас	-21 (-28,21)	2024/04/20 22:00:00	-31 (-28,31)	2024/04/18 12:00:00	-25 (-28,25)
Құлалы	-126 (-29,26)	2024/04/19 12:00:00	-135 (-29,35)	2024/04/21 16:00:00	-131 (-29,31)
Тюлений	-59 (-28,59)	2024/04/23 00:00:00	-69 (-28,69)	2024/04/19 02:00:00	-64 (-28,64)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-125 (-29,25)	2024/04/20 09:00:00	-139 (-29,39)	2024/04/22 10:00:00	-134 (-29,34)
Ақтау	-149 (-29,49)	2024/04/18 22:00:00	-156 (-29,56)	2024/04/19 06:00:00	-152 (-29,52)
Фетисово	-62 (-28,62)	2024/04/23 09:00:00	-74 (-28,74)	2024/04/19 20:00:00	-69 (-28,69)
Махачкала	-70 (-28,70)	2024/04/18 12:00:00	-84 (-28,84)	2024/04/22 20:00:00	-76 (-28,76)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2024 ж. 11 – 17 СӘУІР ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,86 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,05 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,43 м-ге сәйкес келді.

11 сәуір мен 17 сәуір аралығында Жайық – Атырау өзенінде су деңгейінің көтерілуіне байланысты М Пешнойда су деңгейі 69 см-ге жоғарылауы байқалды.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус

29,09 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,62 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,60 м-ге сәйкес келді.

**СОЛТУСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ**

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының МИКЕ 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т.Пешиной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел. (717)2 79 83 12
e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.